

Uppföljning av information om val av introduktions- och bostadsort

Enkät till Migrationsverkets enheter ABO och EBO

INTEGRATIONSVERKETS STENCILSERIE 2002:1

ISSN 1651-5676

Innehållsförteckning	sida
Bakgrund och syfte	3
Genomförande – tidpunkt	3
Omfattning – urval, bortfall	3
RESULTAT	
Information till asylsökande	5
Information till de som fått UT	5
Hur har man informerat om boendet	6
Användning av materialet ”Introduktion och bostadsorter”	7
Vad har man använt ur materialet	7
Har materialet varit ett stöd vid informationen om introduktionen	7
Synpunkter på innehållet i materialet	8
Saknas något i materialet	9
Hur har materialet fungerat för de sökande – lätt eller svårt att förstå	9
Har de översatta varianterna funnits på enheten	10
Har informationen från enheten påverkat valet av bostadsort – om inte vad har då påverkat	10
Materialets svårighetsgrad; vad är svårt – hur kan det förenklas	11
Vad är mest intressant för de sökande att få veta om en bosättningsort	12
De intervjuade enheterna: typ av mottagningsenhet, antal handläggare antal mottagna personer under september –01.	
Från vilka länder kommer de sökande	13
Sammanfattning	14
Kommentar	16

Bakgrund och syfte

Integrationsverket har genomfört en uppföljning bland Migrationsverkets enheter för ABO och EBO om informationen till sökande. Uppföljningen har gjorts med hjälp av en postal enkät, skriven på Migrationsverkets papper och med en avsändare från Migrationsverket. Enkäten har även – av tidsskäl – distribuerats och besvarats via Internet.

Syftet med enkäten har varit att ta reda på om Migrationsverkets personal anser att materialet från Integrationsverket, som behandlar introduktions- och bosättningsort är utformat på ett lättförståeligt och – enligt personalen – riktigt sätt, eller om det kan förbättras – och i så fall hur.

Denna rapport beskriver och analyserar svaren och skall fungera som ett underlag till ev. förslag till förändringar.

Genomförande – tidpunkt

Enkäten har genomförts under december och första veckan av januari. Helgerna har gjort att svarstiden har blivit relativt kort, eftersom svaren önskades senast i början av januari 2002.

En påminnelse har också skickats ut.

Introduktionsbrevet och frågeformuläret har skrivits i samråd mellan Migrationsverket och Integrationsverket. Båda har skickats till enhetscheferna för de olika mottagningsenheterna. Därefter har handläggare fyllt i formuläret och returnerat detta. Avsikten har varit att svaren skall representera synpunkter från hela enheten.

Omfattning – urval, bortfall

Enkäten har skickats till samliga berörda mottagningsenheter. Enligt den gruppmail som gått ut är antalet aktuella enheter 23 st; enligt presstjänsten på Migrationsverket är dock antalet enheter fler. Det exakta antalet är svårt att få fram eftersom det hela tiden kommer nya enheter.

Totalt har 20 enheter besvarat enkäten. Av dessa utgör 5 st ett bortfall, eftersom de ej har besvarat enkäten; anledningarna till detta är att de

- inte alls använt materialet än, men kommer att göra det snart/kommer att användas vid Sfi
- inte har den typen av verksamhet – endast ungdomar under 18 år på enheten.

De 5 som ej börjat använda materialet och därför betraktas som bortfall i denna enkät, har beskrivit sitt nuvarande läge:

- Malmö ”mottagningsenheten i Malmö har nu ett samverkansavtal med Malmö kommun och AF och kommer i fortsättningen att informera den sökande. Ansåg inte att det var någon anledning att fylla i frågeformuläret”
- Borås ”enheten i Borås är ny, startade verksamheten 5 november 2001. All personal är nyanställd och bara någon har erfarenhet av arbete med asylsökande. Mesta tiden har gått åt till utbildning och praktiska detaljer för verksamheten. Denna har varit igång och vi har tagit emot ca 800 asylsökande. Samtliga handläggare har dock fått materialet ang. ”Introduktion till bostadsort”. Rent generellt tycker

vi det är är ett bra material, överskådligt och tydligt. Tror det blir positivt för de asylsökande. Vi kommer under vårvintern att titta närmare på det och kan då gärna återkomma med synpunkter”

- Göteborg ”har läst igenom enkäten, men vi berörs inte, eftersom vi enbart har transitboende”
- Reg. väst ”vi hanterar ungdomar under 18 år och använder inte materialet”
- Uppsala ”vårt utbildningsföretag, Integra, kommer att använda materialet i sin undervisning. Vi har ansett att det sker då på ett mer naturligt sätt”

De 15 som besvarat enkäten utgör underlaget till denna rapport. Ev. kan fler formulär inhämtas och denna rapport kompletteras med dessa svar.

De enheter som besvarat rapporten är följande:

Helsingborg	Virserum/Hultsfred	Västerås
Falkenberg	Alvesta	Stockholm
Trollhättan	Jönköping	Gimo
Hova	Flen	Sundsvall
Karlskrona	Örebro	Boden

Rapporten har skrivits med frågeformuläret som ett direkt underlag. Detta innebär att nästan samtliga frågor redovisas med egen rubrik. Frågan citeras direkt under rubriken. I vissa fall har svaren sammanställts i (små) tabeller, ibland har direkta citat från formulären tagits med. Svaren redovisas i absoluta tal; eftersom basalet är så lågt som 15 har detta ansetts för lågt för att använda procent.

RESULTAT

Information till asylsökande

Fråga 1. Informerar ni (på er enhet) alla asylsökande om hur det är att bo i olika delar av Sverige och olika kommuners förutsättningar för att genomföra introduktionen?

Antal svar:	ja, alltid	1 st
	ja, oftast	2 st
	nej	<u>12 st</u>
		15 st

Majoriteten svarar att de inte informerar asylsökande. Detta har flera skäl - antingen beror det på att handläggarna själva inte har tillräcklig kunskap, på tidsbrist eller på att (tre st) anser det "är utan anledning – innan de sökande fått UT". De svarar bl.a.:

...saknar information om olika kommuners introduktion

...bristfällig information om användningen av materialet på enheten. ABO i uppstart när materialet skulle börja användas

... har ej tillräcklig information om vilka kommuner som tar emot

...tiden räcker inte till för att informera alla

...finns inte så mycket tid p gr a övrig information och därför att de sökande oftast redan bestämt sig för bostadsort

... har ej tiden för varje sökande och har ej kunskap om introduktionsprogrammet i alla kommuner. Informerar om bostadssituationen i Stockholm och om vilken hjälp vi kan erbjuda med bosättning på annan ort; lämnar dessutom ut "Introduktion och bosättningsorter" vid nybesöket

... en svår balansgång – hur mycket skall man informera "det man önskar mest" och som kanske inte alls blir av

... finns ej anledning då dom väntar på beslut, ett behov måste föreligga

... ej aktuellt förrän de fått PUT. Har kommunala grupphem till de med PUT

... planerar ge informationen i Samhällsskola från januari -02

Över hälften informerar således ej de asylsökande p gr a skäl, som berör dem själva:

- de har ej tillräcklig kunskap eller

- de har ej tid

En tredjedel anser att så länge de sökande ej har PUT finns ej behov av denna information.

I Stockholm informerar man i stället om bostadssituationen i Stockholm och om hur de kan få hjälp vid bosättning på annan ort. I Småland planerar man ge denna information vid en Samhällsskola, från januari i år. I Jönköping kommer man att börja använda materialet snarast – verksamheten startade när materialet kom ut och denna information har ej prioriterats.

Tre svarar att de alltid/oftast ger information till asylsökande (Sundsvall, Hova och Flen).

Information till de som fått UT

Fråga 2. Informerar ni alla som fått uppehållstillstånd om hur det är att bo i olika delar av Sverige och olika kommuners förutsättningar för att genomföra introduktionen?

Antal svar:	ja, alltid	6 st
	ja, oftast	4 st
	nej	<u>5 st</u> = 15 st

Två av tre ger information till de som fått UT om olika kommuners förutsättningar för att genomföra introduktionen.

Bland de som inte ger sådan information är skälen:

- har ej kunskap om vilka kommuner som tar emot/kommunernas introduktionsprogram
- tidsbrist – men försöker svara på frågor från de som fått UT
- (två enheter som enbart har sökande med EBO – ”när dessa fått UT stannar de i sin kommun”)

Några av svaren från handläggarna är:

... förklarar att om de vill bo kvar i Stockholm måste de ordna sitt boende själva och att vi kan hjälpa till med bostad på annan ort om så önskas. Visar sökande intresse lämnas information om aktuella kommuner och deras introduktionsprogram

... saknar information om olika kommuners introduktion och har enbart EBO. Så dom sökande går direkt till kommunen de bor i (Örebro och Västerås)

Hur har man informerat om boendet

Fråga 3. De som svarat ja på fråga 1 eller 2: På vilket sätt har ni informerat ...

	<i>de asylsökande</i>	<i>de som fått UT</i>
antal svar:		
lämnat ut informationsmaterial	3	6
kort information vid ett tillfälle	1	3
kort information vid flera tillfällen	-	6 (4-5 tillf.; olika)
längre och återkommande info		
t ex i svenskundervisningen	3	-
annat sätt:		
hämtar kommuninfo via deras hemsidor		1
vid info hos hl, Int.verkets material		1
besök på aktuellt kommunalt grupphem		1
planeras ingå i svenskundervisningen	$\frac{1}{8}$	$\frac{1}{19}$
	8 svar	19 svar
	(flera har givit flera svar)	
ej aktuellt att svara på frågan		5 st

De asylsökande har oftast informerats genom att handläggaren har lämnat ut materialet.

Bland de som svarat att de ej informerat asylsökande säger man att man planerar att ta med informationen i svenskundervisningen alt. Att denna information redan ingår.

De som fått UT blir informerade både via informationsmaterialet och muntligt vid flera tillfällen eller vid ett tillfälle. Någon hämtar informationen via hemsidorna från kommunen.

Användning av materialet ”Introduktion och bostadsorter”

Fråga 4. Har ni använt materialet ”Introduktion och bostadsorter”?

Antal svar: ja	7 st
nej	5 st
har använt annan likvärdig information	1 st
ej svar	<u>3</u> st
	15 st

Hälften har använt materialet ”Introduktion och bostadsorter”.

Bland de övriga – som svarat nej på denna fråga – säger en att de använt likvärdig information, vilket har varit kommunernas hemsidor. Två har inte skrivit vad de använt. Av de återstående har två endast EBO, som de ej anser aktuella att informera.

Vad har man använt ur materialet

Fråga 5. Vad ur detta material har ni använt ...

	<i>...till asylsökande</i>	<i>till de som fått UT</i>
Antal svar:		
Grundmaterialet	2	3
Både grund- och fördjupn.mat.	1	2
Enbart fördjupningsmaterialet	<u>2</u>	<u>1</u>
	5	6

Ej aktuellt – ej använt materialet 7 st

Totalt är det drygt hälften (8 enheter) som har använt materialet. Några har använt det till båda kategorierna sökande.

Ungefär lika många har använt enbart grundmaterialet eller enbart fördjupningsmaterialet (3 och 2 st); båda materialen har använts av tre enheter.

Har materialet varit ett stöd vid information om introduktionen

Fråga 6. Tycker ni att detta material har varit till stöd i uppdraget att informera om introduktionen i Sverige?

Fråga 7. Om materialet inte varit ett stöd: Varför tycker ni inte att materialet varit ett stöd?

Antal svar: Ja, ett stort stöd	-
Ja, ett ganska stort stöd	4 st
Nej, inte varit särskilt stort stöd	3 st
Nej, inte alls varit något stöd än	<u>1</u> st
	8 st

Ej aktuellt svara 7 st

Hälften anser att materialet varit ett stöd (Flen, Hova, Helsingborg, Sundsvall) – hälften anser inte att det varit det (Trollhättan, Falkenberg, Stockholm, Hultsfred). Alla dessa enheter har både ABO och EBO – utom Stockholm, som enbart har EBO.

Anledningarna till att två av enheterna inte tycker att materialet varit ett stöd (fråga 7) är att informationen inte upplevs som ny för handläggarna och att ... ”argumenten i materialet inte slår slår släktingars argument, kunskap och information”.

Den tredje (negativa) enheten här svarar att eftersom de ej följt upp de sökande, vet de heller inte om materialet varit ett stöd. Däremot skriver samma enhet (Stockholm) i svaret, har ”skolan” arbetat med materialet och lyckats uppmuntra flera till flytt till annan ort; således ett positivt omdöme om materialet.

En enhet (Hultsfred) säger också:

... tidsbrist, orimlig arbetsbörda; sänder fel signaler till asylsökande

Synpunkter på innehållet i materialet

Fråga 8. Vad anser ni om innehållet i materialet (”Introduktion och bostadsorter”)? Är det..

Antal svar:	..mycket bra utformat	1 st
	..ganska bra utformat	4 st
	..inte särskilt bra utformat	3 st
	..inte alls bra utformat	-
	..ej svar	<u>1 st</u>
		9 st
ej aktuellt svara		6 st

Bland de som använt materialet är fem positiva och två är negativa (”inte särskilt bra utformat”). En användare har inte givit något svar alls.

Övriga har inga synpunkter – dvs har inte använt materialet.

De som inte tycker att materialet är bra utformat har fått besvara *fråga 9:*
Varför tycker ni inte att det är bra utformat?

Det ena negativa svaret (från Stockholm) rör broschyren: man skulle föredra att originalbroschyren vore på lätt svenska, i stället för att man ska lämna en översättning på lätt svenska. Samma enhet är mycket positiv till att hänvisningarna till internet-adresserna finns, där mer information kan hittas och till att Sverigekartan finns med.

Ett annat negativt svar (från Karlskrona) är att materialet inte förklarar problemen med bostadsbristen i Sverige och hur svårt det är att hitta en egen bostad/lägenhet.

Det tredje negativa svaret är snarare en reflexion: ”vi är rädda för att det ger fel signaler till asylsökande, däremot bra för de som fått PUT”.

Ytterligare kommentarer från en positiv enhet är att ”broschyren är inte verklighetsanpassad, ger falska förhoppningar”.

Ett geografiskt påpekande finns också med här: Ångermanlands län finns inte – det heter Västernorrlands län.

Saknas något i materialet

Fråga 10. Saknar ni något i materialet – t ex någon information om boendet som ni har märkt bör vara med, som kanske efterfrågas? Vad saknar ni?

Bland de åtta som använt materialet har hälften påpekat att något saknas eller är fel. Det handlar då om brister i informationen om sjukvården, bostäder och boendet. En enhet som inte använt materialet (Karlskrona) har ändå synpunkter på det (om boendet):

- vill ha utförligare information om sjukvård i grundmaterialet
- felaktigheter finns, t ex om möjligheten att få önskad bostadsstorlek (sid 5 i mat.)
- ger en alltför positiv bild – verkligheten är att det är svårt att få lägenhet i många orter
- informationen om den svåra bostadssituationen och att dom inte kan välja fritt var dom vill bo i Sverige vid kommunplaceringar
- broschyrens namn är missvisande, eftersom den inte ger information om hur livet kan te sig på specifika bostadsorter

Hälften anser inte att något saknas i materialet.

Hur har materialet fungerat för de sökande – har det varit lätt eller svårt att förstå

Fråga 11. Hur anser ni att materialet fungerat för ...

	...de asylsökande	...de som fått UT
antal svar:		
som ett stort stöd	1	1
som ett ganska stort stöd	3	2
inte särskilt stort stöd	1	3
inte något stöd alls	-	-
vet ej än	1	1
ej svar	$\frac{2}{8}$	$\frac{1}{8}$
Ej aktuellt	7 st	

Hälften anser att materialet fungerat som ett stöd för både asylsökande och de som fått UT. Något färre svarar att det inte varit ett särskilt stort stöd; delvis är det samma personer som anser att materialet inte givit stöd som på förra frågan tyckte att något saknades.

Materialet har bedömts i fråga 12: Har materialet varit lätt eller svårt att förstå för ..

	...de asylsökande	...de som fått UT
antal svar:		
mycket lätt att förstå	-	-
ganska lätt att förstå	3	3
ganska svårt att förstå	2	2
mycket svårt att förstå	-	-
vet ej än	$\frac{3}{8}$	$\frac{3}{8}$
ej aktuellt	7 st	

En liten övervikt finns för de som tycker materialet är lätt att förstå.

De som anser att materialet är svårt att förstå för de sökande är enheterna i Trollhättan och Stockholm. De som ”ännu ej vet” är enheterna i Flen, Falkenberg och Jönköping.

Har de översatta varianterna funnits på enheten

Fråga 13. Har alla de översatta varianterna av materialet funnits tillgängliga på er enhet?

Enheternas svar på denna fråga är:

Ja, alla varianter har funnits tillgängliga 3 st

Ja, de flesta har funnits tillgängliga, utom -

Nej, ingen har funnits tillgänglig, därför att .. 6 st

-de finns på nätet (2 st)

-vi har inte hunnit sätta oss in i materialet, frågan

för tidigt väckt (2 st)

-den svenska versionen finns, men används ej (1 st)

-ingen har efterfrågat dom (1 st)

9 st

Ej svar

6 st

Förhållandevis få enheter har således översättningarna av materialet tillgängliga. De som har översättningarna är Falkenberg, Stockholm och Helsingborg.

Har informationen från enheten påverkat valet av bostadsort; om inte – vad har då påverkat?

Fråga 14. I hur hög grad bedömer ni att den information ni givit från er enhet har påverkat valet av bostadsort för ...

	<i>...de asylsökande</i>	<i>de som fått UT</i>
antal svar:		
i hög grad	-	-
i ganska hög grad	2 st	4 st
i låg grad	2 st	3 st
inte alls	2 st	1 st
kan ej bedöma	<u>4 st</u>	<u>3 st</u>
	10 st	11 st

ej svar

4 st

Man har låg tilltro till informationens förmåga att påverka valet av bostadsort. Endast fyra enheter tror att de som fått UT påverkats av informationen (”i ganska hög grad”). Två av dessa tror att de asylsökande har påverkats i lika hög grad.

Övriga som har besvarat frågan tror inte att eller kan inte bedöma om informationen påverkat bostadsvalet.

De som svarat att informationen inte påverkat till valet har fått fråga 15:

Vad eller vilka faktorer är det då som påverkat de asylsökande/de som fått UT vid valet av bostadsort, enligt er uppfattning?

Det som påverkar är enligt handläggarnas uppfattning:

- närhet till släktingar, vänner och landsmän – ”det är viktigast för många”
- vänners och släktingars argument för olika bostadsorter
- det sociala nätverk de sökande byggt upp under asyltiden
- egna erfarenheter som asylsökande om närområdet – väljer mer utifrån vad de känner till om en ort
- där man bedömer att man kan få arbete
- misstanke om att sociala servicenivån är lägre på små orter (avskräcker från små orter)

De ”sociala” argumenten är en egen ”argumentkategori” som ej behöver informeras ytterligare om (och som kanske är svår att bemöta). Det som kan bemötas och informeras om är tydligen servicenivån i mindre orter – man anser att skillnaden är stor mellan en liten och en stor ort i Sverige.

Materialets svårighetsgrad; vad är svårt – hur kan det förenklas?

Fråga 16. Anser ni på er enhet att materialet om introduktion och bostadsorter är svårare att förstå för de med låg skolutbildning än för de med högre skolutbildning?

Antal svar: ja 5 st
 Nej 3 st

Ej svar 7 st
 15 st

De flesta av de som anser sig kunna bedöma materialet tror också att detta är svårare att läsa för de med låg skolutbildning.

På frågorna (*Fråga 17*) *Vad är svårt att tillgodogöra sig för de sökande, tycker ni?* och *Hur tycker ni att materialet kan göras lättare eller mer tillgängligt?* svarar handläggarna:

Svårt att tillgodogöra sig:

- att förstå att mindre orter/kommuner är jämbördiga med eller bättre än större
- att sociala servicenivån är densamma på olika orter; att det kan vara lättare med integrationen i en mindre kommun
- att bostadssituationen är svår och information om kommuners självstyre i denna fråga
- det svenska systemet – kulturen
- att bryta igenom informationen från landsmän, släkt och vänner
- skrivet material är svårt för de med låg utbildning/analfabeter (2 st)

Skillnaden mellan större och mindre orter, att förstå den svenska kulturen och att ”stå emot” argument från närstående – och lita till det man hör själv – är tre svårigheter.

Förslag till hur materialet kan göras lättare eller mer tillgängligt lämnas av fyra enheter (Stockholm, Helsingborg, Hova och Flen):

- lättare svenska
- att man gör materialet litet mer säljande, så att även mindre orter får en chans

- översättningar till flera språk; tar för mycket tid att dra ut via nätet – dessutom är svart/vitt från datan tråkigt
- (- mer tid till att muntligen informera om materialet)

Alla har olika förslag – inget entydigt eller gemensamt negativt kommer fram här.

Vad är mest intressant för de sökande att få veta om en bosättningsort

Fråga 18. Vad är de asylsökande/de som fått UT mest intresserade av att få veta om en bosättningsort?

Enligt handläggarna är följande faktorer viktigast:
(de flesta har här givit flera svar, 11 enheter har givit dessa 28 svar)

Antal svar:	Möjlighet till arbete	7 st
	Möjlighet till utbildning	5 st
	Barnens situation	4 st
	Introduktionen	2 st
	Annat, nämligen...	<u>10 st</u>
		28 st
	-vänner, landsmän i närheten (4 st)	
	-kommunens storlek (3 st)	
	-sjukvård (2 st)	
	-om de får hjälp av socialen (1 st)	

Ej svar 4 st

Sysselsättning och utbildning är de faktorer som man bedömer att flest sökande anser är de viktigaste.

De intervjuade enheterna: typ av mottagningsenhet, antal handläggare, antal mottagna personer under september 2001. Från vilka länder kommer de sökande oftast

De som besvarat enkäten har:

Ansvar för både EBO och ABO (varav en även för ABE)	9 st
Endast EBO(Örebro, Västerås, ?)	3 st
Endast ABO (Gimo)	1 st
Ej svar	<u>2 st</u>
	15 st

<u>Antal handläggare/enhet</u>	<u>tog emot antal personer under september –01</u>
2 st	50 personer (endast EBO)
3 st	50 personer (endast EBO)
4 st	50 personer
5 st	67 personer
6 st	500 – 575 ABO
7 st	70 personer
7 st	149 personer

7 st	200 personer
8 st	300 personer
8 st	575 ABO + 300 EBO
8 st	ej svar
10 st	ej svar
20 st	ej svar
<u>ej svar (2 st)</u>	ej svar
15 st	

De länder som de mottagna personerna kommer ifrån är mestadels f.d. Jugoslavien och Irak. Ibland nämns även öststater. Enheterna har givit följande ”kombinationer” av länder:

De sökande kommer från	
-forna Jugoslavien och Irak	5 st
-Bosnien, Irak och Jugoslavien	1
-Irak, Afghanistan	1
-Irak	1
-Irak, f.d. Sovjetunionen, andra arabisktalande	1
-f.d. Jugoslavien, Bosnien, Irak, Öststater	2
-Bosnien, Jugoslavien	1
-Irak, Afghanistan, Bosnien, Mongoliet	1
ej svar	<u>2</u>
	15 st

Sammanfattning – kommentar

- Integrationsverket har genomfört en enkät bland Migrationsverkets mottagningsenheter för att ta reda på om personalen här anser att materialet från Integrationsverket som behandlar introduktion och bostadstyp är utformat på ett lättförståeligt sätt eller om det kan förbättras.
- Enkäten har genomförts under december 2001 – januari 2002.
- Totalt har 23 (ev. något fler) enheter fått enkäten. 20 har svarat, varav 5 utgör ett bortfall – har ej använt materialet än, men skall börja under 2002; underlaget för rapporten är således 15 svar.
- Majoriteten informerar inte de asylsökande om hur det är att bo i olika delar av Sverige och om olika kommuners förutsättningar att genomföra introduktionen. Anledningarna är oftast att handläggarna inte har denna kunskap eller att de inte har tid.
- Drygt hälften av enheterna ger denna information till de som fått UT. De som inte ger informationen (5 enheter) anger skälen: okunskap och tidsbrist.
- De asylsökande har oftast informerats om boendet med hjälp av informationsmaterial. De som fått UT har informerats både via informationsmaterialet och med muntlig information.
- Hälften av enheterna har använt materialet ”Introduktion och bostadstyper”. Tre enheter har använt enbart grundmaterialet eller enbart fördjupningsmaterialet. Tre enheter har använt båda materialerna.
- Hälften anser att materialet varit ett stöd i uppdraget att informera om introduktionen i Sverige. De som inte anser det varit ett stöd svarar att de ej tycker informationen är ny för handläggarna och att argumenten ”inte slår argumenten från släkt och vänner”.
- Materialets utformning anser fem av de åtta användarna vara bra. De som inte tycker materialet är bra säger bl.a. att det vore bättre om originalbroschyren vore på lätt svenska.
- Hälften av användarna anser att något saknas i broschyren, nämligen utförligare information om sjukvården i grundmaterialet. Det som är fel i den, anser tre enheter, är att den ger en felaktig bild av verkligheten – att få önskad bostadsstorlek eller lägenhet över huvud taget kan vara svårt och ”den talar inte om hur livet kan te sig på specifika bostadstyper”.
- Bland de som använt materialet anser hälften att det fungerat som ett stöd både för de asylsökande och de som fått UT. Knappt hälften svarar att det varit lätt att förstå för de sökande – två anser att det är svårt och ett par kan ännu inte svara på om det är lätt eller svårt.
- Få enheter – tre – har haft de översatta varianterna av materialet på sin enhet. Orsakerna till att de inte funnits är att de ”finns på nätet”, ”ej efterfrågats” eller ”inte satt sig in i det”.
- Endast fyra enheter tror att de sökande påverkats av informationen vid val av bostadstyp. Det som påverkar är i stället mest ”närhet till släkt, vänner, landsmän”, arbetsmöjligheter.

- Majoriteten av de som använt materialet anser att det är svårare att förstå för de med låg skolutbildning. Det som är svårt är att förstå ”ingen skillnad mellan mindre och större orter beträffande social service”, ”det svenska systemet – kulturen”, ”att bryta igenom informationen från släkt, vänner, landsmän – våga lita på informationen”.
- Materialet kan göras lättare eller mer tillgängligt med lättare svenska, mer ”säljande” för mindre orter, översättningar till flera språk (tar mycket tid dra ut från nätet).
- Det som är mest intressant för de sökande att veta om en bosättningsort är
 - möjlighet till arbete
 - möjlighet till utbildning
 - barnens situation
- Ett par av enheterna tillägger som kommentar att de avser att använda materialet som samhällsinformation i skolan för de sökande och vid information när UT erhållits.

Kommentar

Syftet med denna enkät har varit att ta reda på hur Migrationsverkets personal har bedömt materialet Introduktion och bostadsorter.

Alla enheter har ännu inte börjat använda materialet. Man har inte hunnit sätta sig in i det och ett par enhetschefer betonar att de måste informera om materialet till sin personal.

Bland de som använt materialet har man delade synpunkter: hälften anser att det varit ett stöd, hälften anser inte att det varit ett stöd. När det gäller utformningen är drygt hälften positiva till den. Knappt hälften anser att materialet är lätt att förstå för de sökande, ett par tycker det är svårt att förstå.

Det finns således inte ett entydigt ställningstagande hos enheterna: något fler av användarna (drygt hälften) är positiva till materialet, övriga är mer negativa.

Med en längre tids erfarenhet av materialet (och med synpunkter från något fler enheter) får man ett mer bestämt omdöme om materialet. Det som framkommit i denna enkät är att materialet fungerar väl för ungefär hälften av användarna. Verkligheten är ju också den att alla enheter har sökanden med olika förutsättningar – och olika möjligheter och intresse att tillgodogöra sig detta material.

Bland de som inte börjat använda materialet har två uttalat sig om att de tycker materialet ser ”överskådligt och tydligt ut, tror att det kommer att bli positivt för de asylsökande”.

Stockholm 2002 01 17

EH Undersökning & Utvärdering

Elisabeth Holmström